

POSTANOWIENIE

Dnia 15 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Żywicka

w sprawie z odwołania N.M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy

o podleganie ubezpieczeniom społecznym,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w dniu 15 stycznia 2026 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 7 lutego 2024 r., sygn. akt III AUa 1026/22,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od N.M. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) wraz z odsetkami z art. 98 § 1¹ k.p.c., tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, po rozpoznaniu sprawy sprawy N.M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy o podleganie ubezpieczeniom społecznym wyrokiem z 7 lutego 2024 r., na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Legnicy od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy z 30 maja 2022 r., w punkcie I. zmienił zaskarżony wyrok w całości w punkcie I i II ten sposób, że oddalił odwołanie; w punkcie II. zasądził od wnioskodawczyni na rzecz organu rentowego kwotę 240 zł z ustawowymi

odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się orzeczenia tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

N.M. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, zaskarżając wyrok w całości. Skarżąca oparła skargę na naruszenia przepisów prawa materialnego i procesowego, podnosząc następujące zarzuty:

1. obrazę przepisu prawa materialnego w postaci art.2 Ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i art.3 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców poprzez przyjęcie wyłącznie racjonalności przedsiębiorcy w prowadzonej działalności gospodarczej, nacechowanego pewnością osiągnięcia zysku, oraz przyjmowaniem ciągłości prowadzonej działalności gospodarczej z pominięciem uzasadnionych stanem zdrowia przerw w jej prowadzeniu, jak i zarobkowego charakteru;
2. obrazę przepisu prawa materialnego w postaci art.6 ust.1 pkt 5, 12 ust.1, 13 pkt 4, 11 ust.2 i 18 Ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez zakwestionowanie deklarowanej podstawy wymiaru składek na zabezpieczenie społeczne, podczas gdy przepis nie daje takiej możliwości;
3. obrazę przepisu prawa procesowego w postaci art.233 k.p.c. mającą wpływ na treść wyroku, której odwołujący nie mógł zgłosić w toku posiedzenia niejawnego, na którym wyrokowano poprzez odmienne przyjęcie przez Sąd II instancji, iż zamieszkiwanie w Polsce z rodzicami po powrocie z zagranicy musiało oznaczać, że była na ich utrzymaniu, oraz faktu że wykazywany dochód w okresie prowadzenia działalności gospodarczej w wysokości 2.000 zł. był rzeczywisty, podczas gdy zeznała na rozprawie o dochodzie 7.000 zł. miesięcznie, tym bardziej iż wartość podanych przez nią cen usług i ilości sprzedaży dawał taką możliwość, tym bardziej że koszty prowadzonej przez nią działalność były niskie, jak i rozpoczęcie działalności gospodarczej nie musi oznaczać ciągłości jej prowadzenia, a jej faktycznie zaprzestanie było związane z zajściem w ciążę, oraz tym że odwołująca się po niej planowała kontynuowanie pracy zarobkowej, zaś zaszła w drugą, a potem trzecią ciążę i następnie z uwagi na ilość obowiązków domowych zarzuciła pomysł jej kontynuowania.

Mając na uwadze powyższe, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i orzeczenie jak w sentencji wyroku Sądu pierwszej instancji; o wzajemne zniesienie kosztów zastępstwa prawnego przed Sądem Najwyższym.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, albowiem dotyczy objęcia odwołującej się obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, jego wymiaru, zasadności, jest dla odwołującej się kluczowa w sferze życia rodzinnego oraz oparta na błędnej interpretacji prawa przez Sąd drugiej instancji, który zinterpretował stan faktyczny i prawny w sposób zgoła odmienny od Sądu pierwszej instancji.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o nie przyjęcie skargi do rozpoznania, z uwagi na brak w przedmiotowej sprawie przesłanek wskazanych w treści art. 398⁹ § 1 k.p.c., względnie z ostrożności procesowej, o oddalenie skargi kasacyjnej z uwagi na brak uzasadnionych podstaw, określonych w art. 398 § 1 k.p.c. w sytuacji, gdy stan faktyczny sprawy i zgromadzone w sprawie dowody potwierdzają, iż czynności sporadycznie podejmowane przez powódkę w okresie od 1 lutego 2014 r. do 15 lutego 2018 r. nie spełniały wymogów prowadzenia działalności gospodarczej, określonych zarówno w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, jak i w art. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców. Treść skargi kasacyjnej sprowadza się w istocie do kwestionowania oceny dowodów dokonanej przez Sąd Apelacyjny, zaś zgodnie z art. 398 § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz o zasądzenie od powoda na rzecz organu rentowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Ponadto zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Skarżący ma więc obowiązek skonkretyzować przyczynę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i ją uzasadnić.

Należy przypomnieć, że skarga kasacyjna podlega badaniu (na etapie przedsądu) w zakresie spełnienia przez nią warunków formalnych. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli tak zwanego przedsądu, ustawodawca zagwarantował, że skarga kasacyjna, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie realizować funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek, wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. do czterech ma w konsekwencji, zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo będzie uzasadnione jedynie w tych przypadkach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej jednostkowej sprawie. Ostatecznie, nie w każdej sprawie, nawet takiej, w której prawomocne orzeczenie zostało wydane w warunkach błędu w subsumpcji, czy też wyniku wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. W przeciwnym bowiem razie Sąd Najwyższy stałby się, wbrew obowiązującym przepisom, sądem trzeciej instancji, a jego zadaniem nie jest przecież dokonywanie korekty ewentualnych błędów w zakresie stosowania, czy też wykładni prawa, w każdej indywidualnej sprawie.

Skarżąca sformułowała wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie wskazując jednak żadnej przesłanki kasacyjnej wynikającej z treści art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Nie jest więc jasne, jakie przyczyny kasacyjne, według skarżącego, uzasadniają przyjęcie skargi do rozpoznania. Takie uchybienie uniemożliwia zbadanie zasadności wniosku. Nie jest bowiem rolą Sądu Najwyższego domyślanie się, którą przesłankę kasacyjną skarżący dostrzega, ani poszukiwanie w uzasadnieniu skargi argumentów pozwalających na przyporządkowanie stanowiska skarżącego do jednej z przyczyn kasacyjnych.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 98 § 1¹ k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c.

M.G.

[a.ł]